

Często na pytanie jak odnieść sukces słyszycie odpowiedź: najważniejsze to mieć dobry pomysł. Jak się okazuje to jednak nie wystarcza. Historia zna wiele przypadków ludzi którzy mieli dobre pomysły, ale jakimś sposobem to ktoś inny na tym zarobił. Jak zatem chronić efekty waszej twórczości? Jak możecie zadbać o swoje pomysły? Z myślą o Was, przedstawiamy poniżej najważniejsze zagadnienia dotyczące ochrony wartości intelektualnej, czyli praw autorskich i patentowych, wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych i znaków towarowych.

Prawa autorskie

Podstawowym dokumentem określającym prawa autorskie jest Ustawa z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. 2006 nr 90 poz. 631) - <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20060900631>

Najważniejszym terminem, którym posługują się przepisy o prawach autorskich jest utwór. Jeżeli przejaw Waszej działalności twórczej ma indywidualny charakter, jakkolwiek postać, to bez względu na wartość, przeznaczenie, czy sposób wyrażenia, śmiało możecie o nim mówić **UTWÓR**.

Utworem w rozumieniu praw autorskich określać możecie dzieła wyrażone słowem, symbolami matematycznymi lub znakami graficznymi (np. literackie, publicystyczne, naukowe, kartograficzne oraz programy komputerowe), dzieła plastyczne (obraz, rzeźba), fotograficzne, lutnicze (instrumenty), wzornictwa przemysłowego, architektoniczne (projekt domu), architektoniczno-urbanistyczne i urbanistyczne, muzyczne i słowno-muzyczne (piosenka, melodia), sceniczne (sztuka teatralna), sceniczno-muzyczne (musical), choreograficzne i pantomimiczne oraz audiowizualne (film).

UWAGA:

Utwór jest chroniony prawami autorskimi od chwili powstania, nawet jeśli nie jest skończony, a ochrona i prawo do niego przysługuje Wam jako twórcom bez względu na to czy dopełniliście formalności rejestracyjnych, czy nie.

Ustawa wyróżnia dwa rodzaje praw do utworu: autorskie prawa osobiste i autorskie prawa majątkowe.

Autorskie prawa osobiste

Określają i ochraniają związek Wasz z waszym dziełem. Posiadacie je zawsze ponieważ są nieograniczone w czasie, nie podlegają zrzeczeniu się ani zbyciu. Na ich podstawie wy decydujecie jakim nazwiskiem podpiszecie utwór, jaki nadacie mu tytuł oraz kiedy pokażecie go światu. Ponadto gwarantują wam nienaruszalność jego treści i formy oraz rzetelne wykorzystanie.

To jak z powieścią Quo Vadis. Bez względu na wszystko jej autorem był, jest i będzie Henryk Sienkiewicz, a powieść nie zmienia treści ani tytułu.

Autorskie prawa majątkowe

Na ich podstawie macie wyłączne prawo do korzystania z waszych utworów. Możecie nimi dowolnie rozporządzać i otrzymywać wynagrodzenia za korzystanie z nich przez osoby trzecie. Autorskie prawa majątkowe różnią się od osobistych. Są ograniczone w czasie, bo trwają do końca życia autora i przez 70 lat po jego śmierci. Po tym czasie każdy może korzystać z utworu oczywiście przestrzegając autorskich praw osobistych. Autorskie prawa majątkowe możecie także sprzedać albo udostępnić do korzystania np. w formie licencji otrzymując za to odpowiednie wynagrodzenie.

Doskonałym przykładem są utwory muzyczne i filmy. Łamanie autorskich praw majątkowych to tzw. piractwo.

Uwaga:

Jeżeli pracujecie przy kreowaniu dla agencji reklamowych, domów mediowych, projektujecie strony internetowe, opracowujecie nowe programy wasza praca również chroniona jest przez prawa autorskie.

Prawo własności przemysłowej

Podstawowym dokumentem określającym prawo własności przemysłowej w Polsce jest Ustawa z dnia 30 czerwca 2000r. Prawo własności przemysłowej (Dz.U. 2003 nr 119 poz. 1117) - <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20031191117>

Z pewnością odkrywcze wyniki badań, czy opracowanie ciekawego projektu sprawia wam ogromną radość i satysfakcję już z samego faktu tworzenia. Rozważcie jednak, czy wasze odkrycie, nie ma tzw. potencjału rynkowego, czy przypadkiem nie możecie na tym zarobić. Może znajdą się osoby, firmy lub instytucje, które zapłacą wam za możliwość jego wykorzystania. Pamiętajcie, taka sytuacja może zapewnić Wam środki do utrzymania,

a może nawet duże dochody.

Nie możecie jednak tylko opublikować Waszych wyników, to nie wystarczy. Jeżeli chcecie aby wasze odkrycie zaczęło przynosić wam zyski musicie mieć pewność, że nikt inny wam tego nie ukradnie i nie wykorzysta dla siebie. Musicie także pamiętać, że firma, która kupi od was wasz pomysł, też chce mieć pewność wyłączności. Dlatego powstały przepisy o prawie własności przemysłowej dające taką pewność i chroniące ten rodzaj wartości intelektualnej. Powstały także instytucje odpowiedzialne za taką ochronę. W Polsce jest to Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej (www.uprp.pl). Najważniejsze to, że w ustawie znajdziecie odpowiedzi co i w jaki sposób możecie chronić.

Patent

Idealnym sposobem na ochronę waszych pomysłów jest tzw. patent. Patent ogólnie mówiąc to umowa według której w zamian za podzielenie się szczegółami waszego wynalazku macie wyłączne prawo na komercyjne jego wykorzystanie. Jest dokładnie określonym opisem technologii i ma formę publikacji

KIELECKI PARK
TECHNOLOGICZNY

www.technopark.kielce.pl

KIELECKI PARK TECHNOLOGICZNY

ul. Piotrkowska 6, 25-510 Kielce

tel.: +48 41 36 76 385

tel./fax.: +48 41 36 76 355

e-mail: technopark@um.kielce.pl

technicznej. Rejestracją patentów zajmuje się w Polsce Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej (www.uprp.pl).

Uwaga:

Patent jest traktowany jak dorobek naukowy. Może Wam pomóc w karierze naukowej jeśli taką planujecie

Wynalazki

Opatentowaniu podlegają wynalazki. Nie wszystko jednak może zostać uznane za wynalazek. Aby tak było musi spełniać trzy cechy. Musi być nowy, czyli nie istniał lub nie był ujawniony przed datą zgłoszenia patentowego. Musi się nadawać do przemysłowego zastosowania, czyli po prostu być użyteczny. Na koniec musi posiadać tzw. poziom wynalazczy. Dokładniej mówiąc oznacza to, że specjalista danej dziedziny nie jest w stanie sam takiego wynalazku wymyślić korzystając jedynie ze swojej wiedzy.

Wynalazkiem może być produkt, urządzenie, zastosowanie lub np. proces technologiczny.

Doskonałym przykładem wynalazku jest opracowany przez Rudolfa Diesla silnik wysokoprężny, o którym i tak wszyscy potocznie mówimy diesel. Sam Rudolf otrzymał na niego w 1893r od Urzędu Patentowego w Berlinie . patent o numerze 67207.

Uwaga:

Wprawdzie wynalazek musi być nowością, ale może nim być także nowe zastosowanie istniejącego wynalazku, jeśli nie jest ono oczywiste.

Nie można patentować wynalazków, których wykorzystanie byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym lub dobrymi obyczajami. Patent jest w polskim prawie chroniony przez 20 lat od momentu zgłoszenia.

Niestety nie wszystkie wynalazki można opatentować. Nie opatentujecie odmiany roślin i rasy zwierząt oraz metody hodowli o klasycznym charakterze (krzyżowanie, selekcja itd.), ale z wyłączeniem metod mikrobiologicznych. Nie dostaniecie także patentu na metody medyczne i weterynaryjne (np. techniki chirurgiczne, metody badań), ale możecie patentować leki i aparaturę diagnostyczną. Wyłączone z patentów są też odkrycia naukowe, metody matematyczne, dzieła sztuki (chronią je prawa autorskie), programy komputerowe (chronią je prawa autorskie).

Wynalazkiem nie jest też ciało ludzkie (niezależnie od stopnia jego rozwoju) i jego składniki, np. geny, a zwłaszcza ich sekwencje o ile nie mają one zastosowania przemysłowego.

Jeżeli uzyskaliście patent na wasz wynalazek i chcecie na nim zarobić możecie zrobić trzy rzeczy. Możecie zacząć go **wykorzystywać** np. w produkcji jakichś towarów oczywiście jeśli macie taką możliwość. Patent

KIELECKI PARK
TECHNOLOGICZNY

www.technopark.kielce.pl

KIELECKI PARK TECHNOLOGICZNY

ul. Piotrkowska 6, 25-510 Kielce

tel.: +48 41 36 76 385

tel./fax.: +48 41 36 76 355

e-mail: technopark@um.kielce.pl

możecie także **sprzedać** otrzymując za niego odpowiednie wynagrodzenie. Firma, która go od was kupi przejmie jednak wtedy wszelkie do niego prawa. Trzecie wyjście to **udzielenie licencji**. Sprzedajecie wtedy jedynie prawo do korzystania z patentu. Nadal jesteście właścicielem patentu, a firma która kupiła licencję, płaci Wam ustaloną cenę za prawo do korzystania z wynalazku. To tak trochę jak wynajmem lokalu.

Niestety może się zdarzyć, że jakaś firma produkuje coś korzystając z waszego patentu bez waszej wiedzy i zgody. Na szczęście możecie wtedy sprawę zgłosić do sądu wnosząc o odszkodowanie i dodatkowo zażądać np. wykupienia licencji.

Zastanawiacie się pewnie, a co jeśli opublikowaliśmy wyniki badań w formie pracy naukowej bez zgłoszenia do patentowej ochrony swojego wynalazku? Niestety każda osoba czy firma może z niego korzystać bez konieczności płacenia wam jakichkolwiek pieniędzy. Oprócz satysfakcji płynącej z wynalazku nic wam nie zostanie. Może się także zdarzyć, że nikt nie zainwestuje pieniędzy w rozwijanie waszego projektu i pomimo jego niesamowitości, może zostać zwyczajnie zapomniany. Poza tym, jeśli nawet ktoś zdecyduje się na inwestycję w produkt wg waszego pomysłu i odniesie sukces rynkowy, to jego konkurencja będzie mogła rozpocząć produkcję bez konieczności kupowania licencji czy innych praw, a to nie jest korzystna sytuacja.

UWAGA:

Patentowanie nie blokuje prezentacji wyników w formie publikacji naukowej. Musicie tylko pamiętać, by przed publikacją dokonać zgłoszenia patentowego.

Procedura patentowa oczywiście wymaga pewnych formalności i nakładów finansowych, ale tu dobra wiadomość dla wszystkich, którzy prowadzicie badania na uczelniach. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego uruchomiło program Patent Plus. Dzięki niemu wasze jednostki naukowe mogą uzyskać wsparcie w uzyskiwaniu ochrony patentowej waszych wynalazków. Program dotyczy zgłoszeń polskich i europejskich oraz procedur międzynarodowych. Podstawową formą jest dofinansowywanie, czy nawet refundowanie kosztów przygotowania zgłoszenia patentowego (m.in. w Urzędzie Patentowym RP oraz w procedurze Międzynarodowej) - w tym również czynności rzecznika patentowego.

Uwaga:

Dodatkowo możecie otrzymać pieniądze na projekty związane z ułatwieniem pozyskiwania partnerów do komercjalizacji wynalazków, a także szkolenia, edukacja i popularyzacja tematyki dotyczącej ochrony własności przemysłowej. Maksymalna kwota dofinansowania będzie mogła wynieść 90% planowanych kosztów realizacji projektu. Warto z tego korzystać. Szczegóły znajdziecie w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 sierpnia 2008 r. w sprawie programu PATENT PLUS wsparcie patentowania wynalazków.

Wzór użytkowy

Wzór użytkowy jest nowym, użytecznym rozwiązaniem. Ma charakter techniczny i dotyczyć może m.in. kształtu, budowy, koloru. Może ułatwiać wytwarzanie produktu lub być nowym sposobem budowania istniejącej rzeczy. Takim wzorem użytkowym jest butelka po Coca-Coli, czy np. rower trójkołowy.

Oczywiście wzór użytkowy musi być nowością, czyli nie może być wcześniej opisany lub zarejestrowany. Ponieważ nie jest wynalazkiem, nie możecie go opatentować. Mimo to możecie go chronić rejestrując w Urzędzie Patentowym. Uzyskujecie w ten sposób tzw. prawo ochronne. Dzięki temu macie wyłączność na zarobkowe, czy zawodowe korzystanie z waszego wzoru. Podobnie jak patent, ochrona dotyczy terytorium Polski.

Uwaga:

Jeżeli zdarzy się, że wasz wynalazek zostanie odrzucony w postępowaniu o udzielenie patentu (bo np. był za mało wynalazczy), możecie próbować rejestrować go np. jako wzór użytkowy.

Jeżeli interesuje Was głębsza wiedza w ww. temacie polecamy publikację pt. ["Podstawowe informacje o ochronie prawnej wynalazków i wzorów użytkowych"](#)

Opatentowanie wynalazku i rejestracja wzoru użytkowego

Wynalazki podlegają opatentowaniu, a wzory użytkowe ochronie przez rejestrację. Zgłoszenia obu dokonujecie w Urzędzie Patentowym RP. Aby zgłoszenie mogło być przyjęte, musicie spełnić warunki wynikające z ustawy Prawo własności przemysłowej. Przede wszystkim upewnijcie się, że wynalazek spełnia wspomniane już kryteria zdolności patentowej. Sprawdźcie także czy patent nie narusza innych, już istniejących patentów. Aby to zrobić skorzystajcie z bazy danych na stronie UPRP lub na stronie Ośrodki informacji patentowej w Polsce i na Świecie.

Urząd Patentowy szczegółowo zbada zdolność patentową oraz nowość i nieoczywistość waszego wynalazku. Jeżeli warunki te nie będą spełnione, nie uzna patentu.

Czas ochrony wynalazków to 20 lat. Dla wzoru użytkowego ten okres wynosi 10 lat.

Istotne informacje dotyczące zgłaszania wynalazków i wzorów użytkowych znajdują się w Rozporządzeniu Prezesa RM i jego uzupełnieniu. Pomoc w przygotowaniu zgłoszenia możecie także otrzymać u Rzeczników Patentowych.

Wnioski dotyczące zgłaszania wynalazków i wzorów użytkowych możecie składać osobiście lub on-line. Zgłoszenie on-line jest wygodniejsze i nieco tańsze, ale wymaga korzystania z podpisu elektronicznego i odpowiedniego oprogramowania. Wszystkie wymagane formularze i szczegóły znajdziecie na stronie:

www.uprp.pl/Polski/Procedura+krajowa/

Wzory przemysłowe

Wzorem przemysłowym jest forma produktu. Może to być kształty, kolor, grafika itp. Generalnie, ochronie jako wzór przemysłowy podlega wygląd produktu, a nie technologia jego wytwarzania (np. obudowa telefonu marki Nokia). Pamiętajcie, że wzór przemysłowy też ma pewne wymagane cechy. Musi być nowy, czyli nigdy przedtem nieopublikowany. Nieopublikowany, tzn. że identyczny wzór nigdy przedtem nie dotarł do żadnego specjalisty w danej dziedzinie. Musi mieć tzw. indywidualny charakter, co w tym wypadku oznacza, że u kogoś z branży wywołuje inne wrażenia niż dotychczas znane wzory przemysłowe. Tylko indywidualne i nowe wzory przemysłowe mogą być zarejestrowane.

Uwaga:

Wzory przemysłowe to także opakowania, wzory graficzne, a nawet czcionki typograficzne.

Wzór różniący się od istniejącego nieistotnymi szczegółami uważa się za identyczny.

Wzory przemysłowe tak jak wzory użytkowe podlegają rejestracji. Czas ochrony to 25 lat, ale po tym czasie możecie ją przedłużyć w okresach 5-cioletnich. Nie można jednak rejestrować wzorów, których wykorzystywanie byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym lub dobrymi obyczajami. Wzory przemysłowe podlegają rejestracji, a nie patentowaniu.

Więcej na ten temat znajdziecie w dokumencie pt. ["Podstawowe informacje o ochronie prawnej wzorów przemysłowych"](#)

Rejestracja wzoru przemysłowego

Wzory przemysłowe możecie chronić zgłaszając je w Urzędzie Patentowym RP. Zgłoszenie będzie przyjęte, jeśli będzie spełniać określone warunki. Przed rozpoczęciem procedury zapoznajcie się głębiej z informacjami podanymi na stronie: www.uprp.pl/Polski/Procedura+krajowa/. Tam znajdziecie także wnioski dotyczące zgłaszania wzorów przemysłowych.

Istotne informacje dotyczące zgłaszania wzorów przemysłowych znajdują się także w Rozporządzeniu Prezesa RM i jego uzupełnieniu. Pomocą w przygotowaniu zgłoszenia mogą też służyć Rzecznicy Patentowi.

Znaki towarowe (nazwa i logotyp)

Znaki towarowe to oznaczenia, które pozwalają odróżnić towary lub usługi jednego przedsiębiorstwa od towarów lub usług innych. Aby dokonać rejestracji wasz znak towarowy musi posiadać cechy odróżniające go od innych i mieć formę graficzną. Znakiem towarowym może być wyraz lub grupa wyrazów (Samsung, Harley-Davidson), formy plastyczne i przestrzenne (jabłko Apple), litery i cyfry (3M), motywy i sygnały dźwiękowe (Nokia).

Jest jednak dość duża grupa wyłączeń, które nie pozwolą na rejestrację znaku towarowego. Dlatego nie możecie zarejestrować znaków które:

KIELECKI PARK
TECHNOLOGICZNY

www.technopark.kielce.pl

KIELECKI PARK TECHNOLOGICZNY

ul. Piotrkowska 6, 25-510 Kielce

tel.: +48 41 36 76 385

tel./fax.: +48 41 36 76 355

e-mail: technopark@um.kielce.pl

- niedostatecznie się wyróżniają,
- są częścią języka potocznego,
- naruszają prawa osobiste lub majątkowe osób trzecich,
- są sprzeczne z porządkiem publicznym lub dobrymi obyczajami (wulgarna grafika),
- mogą wprowadzić odbiorców w błąd, w szczególności co do charakteru i właściwości,
- zostały zgłoszone w złej wierze,
- zawierają nazwy, skróty nazw bądź symbole bez zgody właścicieli (np: godło państwowe, herb miasta),
- zawierają symbole, o charakterze religijnym, patriotycznym lub kulturowym, których używanie obrażałoby uczucia religijne, patriotyczne lub tradycję narodową,
- stanowią formę bądź inną właściwość towaru lub opakowania, która jest uwarunkowana wyłącznie jego naturą, jest niezbędna do uzyskania efektu technicznego lub zwiększa znaczenie wartości towaru.

Znaki towarowe możecie rejestrować na 10 lat z możliwością przedłużania na kolejne okresy 10-letnie.

Więcej na ten temat możecie znaleźć w dokumencie pt. "[Podstawowe informacje o ochronie prawnej znaków towarowych](#)"

Rejestracja znaku towarowego

Na znaki towarowe Urząd Patentowy RP udzieli wam praw ochronnych. Aby zgłoszenie dotyczące znaku ochronnego mogło być przyjęte, musicie spełnić warunki wynikające z ustawy Prawo własności przemysłowej.

Aby zapoznać się ze szczegółami rejestracji znaku towarowego, sposobem zgłaszania, procedurami, zapraszamy na stronę: www.uprp.pl/Polski/Procedura+krajowa/. Tam znajdziecie również wszelkie konieczne formularze.

Istotne informacje dotyczące zgłaszania znaków towarowych znajdują się także w Rozporządzeniu Prezesa RM i jego uzupełnieniu. Pomocą w przygotowaniu zgłoszenia mogą też służyć Rzecznicy Patentowi.

Podstawowe różnice przedmiotów własności intelektualnej

Przedmiot ochrony	Przykład	Sposób ochrony	Zakres	Okres ochrony
Utwór	obraz Mona Lisa Leonarda DaVinci, program Windows	prawo autorskie	utwory literackie, plastyczne, fotograficzne, programy komputerowe	Dożywotnio + 70 lat po śmierci
Wynalazek	silnik diesla	patent	urządzenia, produkty, procesy, zastosowanie	20 lat
Wzór użytkowy	rower poziomy	prawo ochronne	rozwiązanie techniczne	10 lat
Wzór przemysłowy	butelka Coca-Cola	rejestracja	wygląd, kształt, kolor	25 lat
Znak towarowy	Logo Nike, Adidas,	prawo ochronne	nazwa, logotyp, typografia	10 lat

Opłaty

Zgłaszając patent lub rejestrując coś w UPRP przygotujcie się na opłaty. Urząd dzieli je na dwa rodzaje. Opłata jednorazowa to opłata za czynności administracyjne. Drugi rodzaj to opłaty okresowe za utrzymanie ochrony.

Podstawowe opłaty jakie będą was dotyczyć to:

zgłoszenie patentu lub wzoru użytkowego - 550zł + opłaty zależne od rozmiarów opisu (zgłoszenie on-line - 500zł),

ochrona wynalazku - od 480 zł za pierwsze trzy lata do 1550 za ostatni 20 rok ochrony,

ochrona wzoru użytkowego - od 250 zł za pierwsze trzy lata do 1100 zł za 9 i 10 rok ochrony,

zgłoszenie wzoru przemysłowego - 300 zł,

ochrona wzoru przemysłowego - od 400 zł za pierwsze 5 lat do 4000 zł za ostatnie 5 lat (25 letniego okresu) ochrony,

zgłoszenie znaku towarowego - 550 zł + opłaty zależne od zakresu zgłoszenia,

ochrona znaku - 400 zł + opłaty zależne od zakresu zgłoszenia.

Pełny aktualny cennik znajdziecie na stronie Urzędu Patentowego RP

**KIELECKI PARK
TECHNOLOGICZNY**

www.technopark.kielce.pl

KIELECKI PARK TECHNOLOGICZNY

ul. Piotrkowska 6, 25-510 Kielce

tel.: +48 41 36 76 385

tel./fax.: +48 41 36 76 355

e-mail: technopark@um.kielce.pl

Ośrodki informacji patentowej w Polsce i na Świecie

Urząd Patentowy RP: www.uprp.gov.pl

Baza danych Urzędu Patentowego RP

Serwer Publikacji Urzędu Patentowego RP

Baza Danych Esp@cenet - przegląd wiedzy technicznej zgromadzonej w ok. 60 milionów polskich i światowych dokumentów patentowych.

Europejska akademia patentowa

Europejska Akademia Patentowa darmowa akademia internetowa przeznaczona dla wszystkich osób zainteresowanych tematem własności intelektualnej.

Jej celem jest promowanie i wspieranie edukacji i szkolenia w zakresie patentów oraz zagadnień związanych z własnością intelektualną. Europejska Akademia Patentowa ważnym elementem edukacji i szkoleń prowadzonych przez Europejski Urząd Patentowy (EPO), którego jest częścią. Jej strona główna (po angielsku) jest tutaj www.epo.org/about-us/office/academy.html

URZĄD PATENTOWY
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

**PODSTAWOWE INFORMACJE O OCHRONIE PRAWNEJ
WYNAŁAZKÓW I WZORÓW UŻYTKOWYCH**

1. Sprawy dotyczące ochrony prawnej wynalazków i wzorów użytkowych reguluje **ustawa z dnia 30 czerwca 2000r. - Prawo własności przemysłowej** (Dz.U. z 2003r. Nr 119, poz. 1117 z późniejszymi zmianami) a także **rozporządzenie** Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 września 2001r. w sprawie dokonywania i rozpatrywania zgłoszeń wynalazków i wzorów użytkowych (Dz.U. nr 102 poz. 1119 oraz z 2005r. Nr 109, poz. 910).

Urząd Patentowy RP **przyjmuje i bada** zgłoszenia dotyczące wynalazków i wzorów użytkowych, **orzeka** w sprawach udzielania patentów i praw ochronnych oraz **prowadzi rejestr** patentowy i rejestr wzorów użytkowych.

Nie udziela się patentów na:

- wynalazki, których wykorzystanie byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym lub dobrymi obyczajami; nie uważa się za sprzeczne z porządkiem publicznym korzystanie z wynalazku tylko dlatego, że jest zabronione przez prawo;
- odmiany roślin lub rasy zwierząt oraz czysto biologiczne sposoby hodowli roślin lub zwierząt; nie dotyczy to mikrobiologicznych sposobów hodowli ani wytworów uzyskiwanych takimi sposobami; *sposób hodowli roślin lub zwierząt jest czysto biologiczny, jeżeli w całości składa się ze zjawisk naturalnych, takich jak krzyżowanie lub selekcjonowanie;*
- sposoby leczenia ludzi i zwierząt metodami chirurgicznymi lub terapeutycznymi oraz sposoby diagnostyki stosowane na ludziach lub zwierzętach; nie dotyczy to produktów, a w szczególności substancji lub mieszanin stosowanych w diagnostyce lub leczeniu.

Za wynalazki nie uważa się w szczególności:

- odkryć, teorii naukowych i metod matematycznych;
- wytworów o charakterze jedynie estetycznym;
- planów, zasad i metod dotyczących działalności umysłowej lub gospodarczej oraz gier;
- wytworów, których niemożliwość wykorzystania może być wykazana w świetle powszechnie przyjętych i uznanych zasad nauki;
- programów do maszyn cyfrowych;
- przedstawienia informacji.

Za wynalazki biotechnologiczne, na które mogą być udzielone patenty, uważa się w szczególności wynalazki:

- stanowiące materiał biologiczny, który jest wyizolowany ze swojego naturalnego środowiska lub wytworzony sposobem technicznym, nawet jeżeli poprzednio występował w naturze;
- stanowiące element wyizolowany z ciała ludzkiego lub w inny sposób wytworzony sposobem technicznym, włącznie z sekwencją lub częściową sekwencją genu, nawet jeżeli budowa tego elementu jest identyczna z budową elementu naturalnego; zgłoszenie dotyczące sekwencji lub częściowej sekwencji genu powinno ujawniać ich przemysłowe zastosowanie;
- dotyczące roślin lub zwierząt, jeżeli możliwości techniczne stosowania wynalazku nie ograniczają się do szczególnej odmiany roślin lub rasy zwierząt

Za wynalazek nie uważa się ciała ludzkiego, w różnych jego stadiach formowania się i rozwoju oraz zwykłego odkrycia jednego z jego elementów, włącznie z sekwencją lub częściową sekwencją genu.

Patenty są udzielane - bez względu na dziedzinę techniki - na wynalazki, które są nowe, posiadają poziom wynalazczy i nadają się do przemysłowego stosowania.

Wynalazek uważa się za nowy, jeśli nie jest on częścią stanu techniki. Przez stan techniki rozumie się wszystko to, co przed datą, według której oznacza się pierwszeństwo do uzyskania patentu, zostało udostępnione do wiadomości powszechnej w formie pisemnego lub ustnego opisu, przez stosowanie, wystawienie lub ujawnienie w inny sposób.

Wynalazek uważa się za posiadający poziom wynalazczy, jeżeli wynalazek ten nie wynika dla znawcy, w sposób oczywisty, ze stanu techniki.

Wynalazek uważany jest za nadający się do przemysłowego stosowania, jeżeli według wynalazku może być uzyskiwany wytwór lub wykorzystany sposób, w rozumieniu technicznym, w jakiegokolwiek działalności przemysłowej, nie wykluczając rolnictwa.

2. **Wzorem użytkowym** jest nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci. Wzór uważa się za rozwiązanie użyteczne, jeżeli pozwala ono na osiągnięcie celu mającego praktyczne znaczenie przy wytwarzaniu lub korzystaniu z wyrobów (art. 94 ww. ustawy).

Na wzory użytkowe udzielane są prawa ochronne.

3. Patent trwa dwadzieścia lat od daty dokonania zgłoszenia wynalazku w Urzędzie Patentowym.
Prawo ochronne na wzór użytkowy trwa dziesięć lat od daty dokonania zgłoszenia w Urzędzie Patentowym.

Warunkiem trwania patentu lub prawa ochronnego jest uiszczenie opłat okresowych za ochronę wynalazków i wzorów użytkowych.

4. Przez uzyskanie patentu lub prawa ochronnego nabywa się prawo wyłącznego korzystania z wynalazku lub wzoru użytkowego w sposób zarobkowy lub zawodowy na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.
5. **Prawo do uzyskania** patentu na wynalazek albo prawa ochronnego na wzór użytkowy przysługuje twórcy, na warunkach określonych w ustawie.

Zgodnie z art. 11 ustawy prawo do uzyskania patentu na wynalazek oraz prawa ochronnego na wzór użytkowy przysługuje twórcy; a współtwórcom prawo to przysługuje wspólnie.

W przypadku, gdy strony nie ustalą inaczej, prawo do patentu na wynalazek lub prawa ochronnego na wzór użytkowy dokonany przez twórcę w wyniku obowiązków ze stosunku pracy albo realizacji innej umowy przysługuje pracodawcy lub zamawiającemu.

Jeśli zgłaszający wynalazek bądź wzór użytkowy nie jest jego twórcą, obowiązany jest wskazać w podaniu twórcę oraz podstawę swojego prawa do uzyskania patentu lub prawa ochronnego.

Tytuł X ustawy określa przepisy karne w przypadku naruszenia praw twórcy projektu wynalazczego lub praw z patentu.

6. **Zgłoszenia rozwiązania** w celu uzyskania patentu lub prawa ochronnego **dokonyuje się** przez wniesienie do Urzędu Patentowego dokumentacji zgłoszeniowej, tj.:
- podania, zawierającego co najmniej oznaczenie zgłaszającego, określenie przedmiotu zgłoszenia oraz wniosek o udzielenie patentu, patentu dodatkowego lub prawa ochronnego;
 - opisu rozwiązania (w trzech egzemplarzach) ujawniający jego istotę;
 - zastrzeżeń patentowych lub ochronnych (w trzech egzemplarzach) określających w sposób zwięzły lecz jednoznaczny, przez podanie cech technicznych rozwiązania, zastrzegany zakres przedmiotowy rozwiązania;
 - rysunków (w trzech egzemplarzach) – w przypadku wynalazku jeżeli są one niezbędne do zrozumienia wynalazku;
 - skrótu opisu (w dwóch egzemplarzach) stanowiącego zwięzłą i jasną informację określającą przedmiot i charakterystyczne cechy techniczne rozwiązania.

Urząd uznaje zgłoszenie za dokonane, jeżeli zawiera ono co najmniej podanie oraz części wyglądające zewnętrznie na opis wynalazku lub wzoru użytkowego i na zastrzeżenie patentowe lub ochronne (art. 31 ust. 3 ustawy).

Zgłoszenie uważa się za dokonane w dniu, w którym **wpłynęło** ono do Urzędu Patentowego z zachowaniem formy pisemnej również za pomocą telefaksu lub w postaci elektronicznej. W przypadku przesłania zgłoszenia telefaksem oryginał zgłoszenia należy dostarczyć w terminie 30 dni od daty nadania. Urząd zwraca uwagę, że zgłoszenie w postaci elektronicznej może być dokonane jedynie przy użyciu oprogramowania i w formatach używanych przez Urząd Patentowy. Dokumenty w postaci elektronicznej muszą zostać opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w rozumieniu ustawy z dnia 18 września 2001r. o podpisie elektronicznym (Dz.U. Nr 130, poz. 1450 z późniejszymi zmianami).

Dokumentacja zgłoszeniowa powinna być sporządzona zgodnie z wymogami zawartymi w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 września 2001r. w sprawie dokonywania i rozpatrywania zgłoszeń wynalazków i wzorów użytkowych (Dz.U. Nr 102, poz. 1119 oraz z 2005r. Nr 109, poz. 910) .

7. **Opłata** za zgłoszenie wynalazku lub wzoru użytkowego wynosi w swoim podstawowym wymiarze 550 zł. W przypadku zgłoszeń dokonywanych w postaci elektronicznej opłata za zgłoszenie wynosi 500 zł. Dokonując zgłoszenia należy jednakże zwrócić uwagę na aktualnie obowiązujące stawki opłat, gdyż podlegają one okresowej zmianie.

W przypadku, gdy zgłaszający wykaże, że nie jest w stanie ponieść w pełnej wysokości opłaty za zgłoszenie wynalazku lub wzoru użytkowego, Urząd Patentowy zwalnia go częściowo od tej opłaty. Pozostała opłata nie może być niższa niż 30% opłaty należnej (w takim przypadku opłata wynosiłaby 165 zł).

8. Zgłaszający wynalazek może w toku rozpatrywania zgłoszenia lub w okresie dwóch miesięcy od daty uprawomocnienia się decyzji o odmowie udzielenia patentu, złożyć wniosek o udzielenie prawa ochronnego na wzór użytkowy, jeżeli dany wynalazek ma również cechy wzoru użytkowego. Takie zgłoszenie wzoru użytkowego uważa się za dokonane w dniu zgłoszenia wynalazku.

9. Urząd Patentowy dokonuje **ogłoszenia** o zgłoszeniu wynalazku lub wzoru użytkowego w Biuletynie Urzędu Patentowego, niezwłocznie po upływie osiemnastu miesięcy od daty pierwszeństwa do uzyskania patentu lub prawa ochronnego.
 10. Urząd Patentowy wydaje decyzje o udzieleniu bądź o odmowie udzielenia patentu lub prawa ochronnego po przeprowadzeniu badań określonych ww. ustawą oraz rozporządzeniem.
 11. Ustawa określa również skutki prawne wynikające z przywłaszczenia sobie autorstwa projektu wynalazczego, jak również naruszenia praw wyłącznych (art. 74, 287, 288, 289) np.:
 - w razie zgłoszenia wynalazku albo uzyskania na wynalazek patentu przez osobę nieuprawnioną, uprawniony może żądać umorzenia postępowania albo unieważnienia patentu; może również żądać udzielenia mu patentu albo przeniesienia na niego już udzielonego patentu;
 - uprawniony z patentu, którego patent został naruszony, lub osoba, której ustawa na to zezwala, może żądać zaniechania naruszania i usunięcia jego skutków oraz wydania bezpodstawnie uzyskanych korzyści, a także naprawienia szkody na zasadach ogólnych.
- Roszczenia z tytułu naruszenia patentu ulegają przedawnieniu z upływem trzech lat.
12. Podstawowe akty prawne dotyczące ochrony prawnej wynalazków i wzorów użytkowych:
 - Ustawa z dnia 30 czerwca 2000r. - Prawo własności przemysłowej (Dz.U. z 2003r. Nr 119, poz. 1117 z późniejszymi zmianami);
 - Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 września 2001r. w sprawie dokonywania i rozpatrywania zgłoszeń wynalazków i wzorów użytkowych (Dz.U. Nr 102, poz. 1119 oraz z 2005r. Nr 109, poz. 910);
 - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lutego 2008r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat związanych z ochroną wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych i topografii układów scalonych (Dz.U. nr 41 poz. 241);
 - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2002r. w sprawie wynalazków i wzorów użytkowych dotyczących obronności lub bezpieczeństwa Państwa (Dz.U. Nr 123 poz. 1056).

Urząd Patentowy

Rzeczypospolitej Polskiej

PODSTAWOWE INFORMACJE O OCHRONIE PRAWNEJ

WZORÓW PRZEMYSŁOWYCH

1. Sprawy dotyczące ochrony prawnej wzorów przemysłowych reguluje **ustawa** z dnia 30 czerwca 2000r. – **Prawo własności przemysłowej** (Dz.U. z 2003r. Nr 119, poz. 1117 z późniejszymi zmianami) oraz **rozporządzenie** Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 2002r. w sprawie dokonywania i rozpatrywania zgłoszeń wzorów przemysłowych (Dz.U. Nr 40, poz. 358 oraz z 2005r. Nr 106, poz. 893).

Urząd Patentowy RP przyjmuje i bada zgłoszenia wzorów przemysłowych, orzeka w sprawach udzielania praw z ich rejestracji oraz prowadzi rejestr wzorów przemysłowych.

2. **Wzorem przemysłowym** jest nowa i posiadająca indywidualny charakter postać wytworu lub jego części, nadana mu w szczególności przez cechy linii, konturów, kształtów, kolorystykę, strukturę lub materiał wytworu oraz przez jego ornamentację. Wytworem jest każdy przedmiot wytworzony w sposób przemysłowy lub rzemieślniczy, obejmujący w szczególności opakowanie, symbole graficzne oraz kroje pisma typograficznego, z wyłączeniem programów komputerowych (art. 102 ww. ustawy).

Wzór przemysłowy odznacza się indywidualnym charakterem, jeżeli ogólne wrażenie, jakie wywołuje na zorientowanym użytkowniku, różni się od ogólnego wrażenia wywołanego na nim przez wzór publicznie udostępniony przed datą, według której oznacza się pierwszeństwo.

Wzór przemysłowy uważa się za **n o w y**, jeżeli przed datą, według której oznacza się pierwszeństwo do uzyskania prawa z rejestracji, identyczny wzór nie został udostępniony publicznie przez stosowanie, wystawienie lub ujawnienie w inny sposób. Wzór uważa się za identyczny z udostępnionym publicznie, gdy różni się od niego jedynie nieistotnymi szczegółami. Wzoru nie uważa się za udostępniony publicznie, jeżeli nie mógł dotrzeć do wiadomości osób zajmujących się zawodowo dziedziną, której wzór dotyczy.

Praw z rejestracji nie udziela się na wzory przemysłowe, których wykorzystywanie byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym lub dobrymi obyczajami.

3. Na wzór przemysłowy **udziela się prawa z rejestracji** (art. 105 ww. ustawy).
Przez uzyskanie prawa z rejestracji uprawniony nabywa prawo wyłącznego korzystania ze wzoru przemysłowego w sposób zarobkowy lub zawodowy na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Prawo z rejestracji wzoru przemysłowego ogranicza się do wytworów tego rodzaju, dla których nastąpiło zgłoszenie.

Prawa z rejestracji wzoru udziela się na 25 lat od daty dokonania zgłoszenia w Urzędzie Patentowym, podzielone na pięcioletnie okresy. Udzielenie prawa z rejestracji wzoru przemysłowego następuje pod warunkiem uiszczenia opłaty za pierwszy okres ochronny.

Prawo z rejestracji wzoru przemysłowego przysługuje twórcy, na warunkach określonych w ustawie (art. 11 ww. ustawy).

Współtwórcom prawo przysługuje wspólnie.

W przypadku, gdy strony nie ustalą inaczej, prawo z rejestracji wzoru przemysłowego dokonanej przez twórcę w wyniku obowiązków ze stosunku pracy albo realizacji innej umowy przysługuje pracodawcy lub zamawiającemu.

Jeżeli zgłaszający wzór przemysłowy nie jest jego twórcą, zobowiązany jest wskazać w podaniu twórcę oraz podstawę swojego prawa do uzyskania prawa z rejestracji.

4. **Zgłoszenia** wzoru przemysłowego można dokonać osobiście lub przez pełnomocnika.

Zgłoszenie wzoru przemysłowego w celu uzyskania prawa z rejestracji powinno obejmować:

- podanie zawierające co najmniej oznaczenie zgłaszającego, określenie przedmiotu zgłoszenia oraz wnioski o udzielenie prawa z rejestracji;
- ilustrację wzoru przemysłowego;
- opis wyjaśniający ilustrację wzoru przemysłowego;

Oprócz podania i opisu wzoru wraz z ilustracją zgłoszenie powinno obejmować w szczególności także:

- dowód pierwszeństwa, jeżeli zgłaszający ubiega się o przyznanie mu uprzedniego pierwszeństwa,
- oświadczenie zgłaszającego, których odmian wzoru przemysłowego dotyczy dowód pierwszeństwa, jeżeli zgłoszenie zawiera odmiany wzoru (oświadczenie o datach pierwszeństwa),
- oświadczenie zgłaszającego o podstawie do korzystania z uprzedniego pierwszeństwa, jeżeli dowód pierwszeństwa nie opiewa na zgłaszającego,
- dowód uprawnienia lub zezwolenia na używanie w obrocie oznaczeń, o których mowa w art. 131 ust. 2 pkt 2-4 ustawy, jeżeli zgłoszony wzór przemysłowy zawiera takie oznaczenia,
- pełnomocnictwo, jeżeli zgłaszający działa przez pełnomocnika.

Zgłoszenie wzoru przemysłowego włókienniczego może zawierać również próbki materiału włókienniczego.

Dokumenty dotyczące zastrzeżenia pierwszeństwa mogą być złożone nie później niż w ciągu trzech miesięcy od daty zgłoszenia wzoru przemysłowego.

Dokumentacja zgłoszeniowa powinna być sporządzona zgodnie z wymogami zawartymi w ww. rozporządzeniu.

Zgłoszenie uważa się za dokonane w dniu, w którym **wpłynęło** ono do Urzędu Patentowego z zachowaniem formy pisemnej również za pomocą telefaksu lub w postaci elektronicznej. W przypadku przesłania zgłoszenia telefaksem oryginał zgłoszenia należy dostarczyć w terminie 30 dni od daty nadania. **Termin ten nie podlega przywróceniu.** Jeżeli zgłoszenie przesłane telefaksem jest nieczytelne lub nie jest tożsame z dostarczonym oryginałem, za datę zgłoszenia uznaje się dzień, w którym został dostarczony oryginał.

Urząd zwraca uwagę, że zgłoszenie w postaci elektronicznej może być dokonane jedynie przy użyciu oprogramowania i w formatach używanych przez Urząd Patentowy. Dokumenty w postaci elektronicznej muszą zostać opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w rozumieniu ustawy z dnia 18 września 2001r. o podpisie elektronicznym (Dz.U. Nr 130, poz. 1450 z późniejszymi zmianami).

Opłata za zgłoszenie wzoru przemysłowego wynosi w swoim podstawowym wymiarze 300,00 zł. Opłata ta powinna zostać uiszczona z góry lub w ciągu jednego miesiąca od daty doręczenia wezwania Urzędu Patentowego RP.

Dokonując zgłoszenia należy jednakże zwrócić uwagę na aktualnie obowiązujące stawki opłat, gdyż podlegają one okresowej zmianie.

5. Jednym zgłoszeniem wzoru przemysłowego mogą być objęte odrębne postacie wytworu mające wspólne cechy istotne (**odmiany wzoru przemysłowego**). Liczba odmian wzoru przemysłowego, jakie mogą być ujęte w jednym zgłoszeniu, nie może przekraczać dziesięciu, chyba że odmiany te tworzą w całości komplet wytworów. Wszystkie odmiany wzoru ujęte w zgłoszeniu powinny być przedstawione w figurach na jednej ilustracji.
6. Udzielenie prawa z rejestracji wzorów przemysłowych stwierdza się przez wydanie świadectwa rejestracji.
Udzielone prawa z rejestracji wzorów przemysłowych podlegają wpisowi do rejestru wzorów przemysłowych.
7. Przepisy określają również skutki prawne wynikające z **naruszenia praw z rejestracji** wzoru przemysłowego. Roszczenia mogą być dochodzone za okres rozpoczynający się po dniu dokonania ogłoszenia w „Wiadomościach Urzędu Patentowego” informacji o udzieleniu prawa, a w przypadku wcześniejszego powiadomienia przez uprawnionego osoby naruszającej prawo o dokonanym zgłoszeniu – od daty tego powiadomienia.
8. **Podstawowe akty prawne dotyczące ochrony prawnej wzorów przemysłowych:**
 - Ustawa z dnia 30 czerwca 2000r. – Prawo własności przemysłowej (Dz.U. z 2003r. Nr 119, poz. 1117 z późniejszymi zmianami);
 - Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 2002r. w sprawie dokonywania i rozpatrywania zgłoszeń wzorów przemysłowych (Dz.U. Nr 40, poz. 358 oraz z 2005r. Nr 106, poz. 893).
 - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lutego 2008r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat związanych z ochroną wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych i topografii układów scalonych (Dz.U. nr 41 poz. 241);

KIELECKI PARK
TECHNOLOGICZNY

www.technopark.kielce.pl

KIELECKI PARK TECHNOLOGICZNY

ul. Piotrkowska 6, 25-510 Kielce

tel.: +48 41 36 76 385

tel./fax.: +48 41 36 76 355

e-mail: technopark@um.kielce.pl

URZĄD PATENTOWY
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PODSTAWOWE INFORMACJE O OCHRONIE PRAWNEJ ZNAKÓW TOWAROWYCH

1. Sprawy dotyczące ochrony prawnej znaków towarowych reguluje **ustawa z dnia 30 czerwca 2000r. – Prawo własności przemysłowej** (Dz.U. z 2003r. Nr 119, poz. 1117 z późniejszymi zmianami) a także **rozporządzenie** Prezesa Rady Ministrów z dnia 8 lipca 2002r. w sprawie dokonywania i rozpatrywania zgłoszeń znaków towarowych (Dz. U. Nr 115, poz. 998 oraz z 2005r. Dz.U. Nr 109, poz. 911).

Urząd Patentowy RP **przyjmuje i bada** zgłoszenia dotyczące znaków towarowych, **orzeka** w sprawach udzielania praw ochronnych oraz **prowadzi rejestr** znaków towarowych.

Znakiem towarowym może być każde oznaczenie, które można przedstawić w sposób graficzny (w szczególności wyraz, rysunek, ornament, kompozycja kolorystyczna, forma przestrzenna, w tym forma towaru lub opakowania, a także melodia lub inny sygnał dźwiękowy), jeżeli oznaczenie takie nadaje się do odróżnienia w obrocie towarów jednego przedsiębiorstwa od towarów innego przedsiębiorstwa.

Na znaki towarowe udzielane są prawa ochronne.

Nie udziela się praw ochronnych na znaki, które :

- 1) nie mogą być znakiem towarowym w rozumieniu Ustawy
- 2) nie mają dostatecznych znamion odróżniających (np. składają się wyłącznie z elementów mogących służyć w obrocie do wskazania w szczególności rodzaju towaru, jego pochodzenia, jakości, ilości, wartości, przeznaczenia, sposobu wytwarzania, składu, funkcji lub przydatności),
- 3) weszły do języka potocznego lub są zwyczajowo używane w uczciwych i utrwalonych praktykach handlowych.

Nie udziela się praw ochronnych na znaki towarowe:

- 1) których używanie narusza prawa osobiste lub majątkowe osób trzecich,
- 2) które są sprzeczne z porządkiem publicznym lub dobrymi obyczajami,
- 3) które ze swojej istoty mogą wprowadzić odbiorców w błąd, w szczególności co do charakteru i właściwości

Nie udziela się praw ochronnych na znaki towarowe, jeżeli :

- 1) zostały zgłoszone w złej wierze do Urzędu Patentowego w celu uzyskania ochrony,
- 2) zawierają nazwy, skróty nazw bądź symbole, na używanie których w obrocie zgłaszający nie ma zezwolenia właściwego organu Państwa albo organizacji,
- 3) zawierają elementy będące symbolami, w szczególności o charakterze religijnym, patriotycznym lub kulturowym, których używanie obrażałoby uczucia religijne, patriotyczne lub tradycję narodową,
- 4) stanowią formę bądź inną właściwość towaru lub opakowania, która jest uwarunkowana wyłącznie jego naturą, jest niezbędna do uzyskania efektu technicznego lub zwiększa znaczenie wartości towaru.

2. **Organizacja** posiadająca osobowość prawną, powołana do reprezentowania interesów przedsiębiorców, może uzyskać prawo ochronne na znak przeznaczony do używania w obrocie przez tę organizację i przez zrzeszone w niej podmioty (**wspólny znak towarowy**).

Zasady używania w obrocie wspólnego znaku towarowego przez organizację oraz przez zrzeszone w niej podmioty określa regulamin znaku przyjęty przez tę organizację. (art. 136)

Organizacji posiadającej osobowość prawną, która sama nie używa znaku towarowego, może być udzielone prawo ochronne na znak przeznaczony do używania przez przedsiębiorców stosujących się do zasad ustalonych w regulaminie znaku przyjętym przez uprawnioną organizację i podlegających w tym zakresie jej kontroli (**wspólny znak towarowy gwarancyjny**).

Uprawniony z prawa ochronnego na wspólny znak towarowy gwarancyjny nie może odmówić, bez ważnych powodów, prawa używania znaku przedsiębiorcom, którzy spełniają kryteria określone w regulaminie. (art. 137).

***Wspólne prawo ochronne** jest udzielone na znak towarowy, przeznaczony do używania przez kilku przedsiębiorców , którzy zgłosili go wspólnie, jeżeli używanie takie nie jest sprzeczne z interesem publicznym i nie ma na celu wprowadzenia odbiorców w błąd, w szczególności co do charakteru, przeznaczenia, jakości, właściwości lub pochodzenia towarów. Zasady używania znaku towarowego na podstawie wspólnego prawa ochronnego określa regulamin znaku przyjęty przez tych przedsiębiorców.*

Prawo ochronne na znak towarowy może być przeniesione na rzecz organizacji, o których mowa w art. 136 i 137, jako odpowiednio wspólny znak towarowy albo wspólny znak towarowy gwarancyjny albo na kilku przedsiębiorców jako wspólne prawo ochronne. **UWAGA: Od wniosku o przekształcenie znaku towarowego na wspólny znak towarowy, wspólny znak towarowy gwarancyjny lub znak towarowy chroniony wspólnym prawem ochronnym pobierana jest opłata w wysokości 500zł.**

3. **Prawo ochronne** na znak towarowy, wspólny znak towarowy bądź wspólny znak towarowy gwarancyjny albo wspólne prawo ochronne na znak towarowy **trwa dziesięć lat** od daty dokonania zgłoszenia w Urzędzie Patentowym.
4. Przez uzyskanie prawa ochronnego nabywa się prawo wyłącznego używania znaku towarowego w sposób zarobkowy lub zawodowy na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

*Prawo ochronne na znak towarowy może zostać, na wniosek uprawnionego, przedłużone dla wszystkich lub części towarów , na kolejne okresy dziesięcioletnie, przy czym wniosek powinien być złożony przed końcem upływającego okresu ochrony, jednak nie wcześniej niż na rok przed jego upływem. Wraz z wnioskiem należy wnieść należną opłatę za ochronę. Wniosek może zostać złożony, za dodatkową opłatą, również w ciągu sześciu miesięcy po upływie okresu ochrony.
Termin ten nie podlega przywróceniu.*

5. Zgłoszenie znaku towarowego można dokonać osobiście lub przez pełnomocnika, składając je w Urzędzie Patentowym RP.

Zgłoszenie znaku towarowego w celu uzyskania prawa ochronnego powinno obejmować:

- **podanie, zawierające w szczególności** – a) dane zgłaszającego, b) oznaczenie pełnomocnika, jeżeli zgłaszający działa przez pełnomocnika, c) wniosek o udzielenie prawa ochronnego na znak towarowy, wspólny znak

towarowy bądź wspólny znak towarowy gwarancyjny albo o udzielenie wspólnego prawa ochronnego na znak towarowy, d) określenie znaku towarowego, e) wskazanie towarów, dla których znak towarowy jest przeznaczony, f) podpis zgłaszającego lub pełnomocnika. **Podanie może zawierać również** – a) oświadczenie zgłaszającego, że chce skorzystać z uprzedniego pierwszeństwa, b) wskazanie osoby upoważnionej do odbioru korespondencji, c) spis załączonych dokumentów;

- **dowód pierwszeństwa**, jeżeli zgłaszający ubiega się o przyznanie mu uprzedniego pierwszeństwa;
- **5 fotografii lub odbitek** znaku towarowego przedstawionego lub wyrażonego choćby w części w postaci rysunku lub rysunków albo kompozycji;
- **2 fotografie lub odbitki** dodatkowo w kolorze czarno-białym, w przypadkach znaków towarowych barwnych;
- **2 egzemplarze taśmy magnetofonowej lub innego nośnika elektronicznego** zawierającej nagranie dźwięku w przypadku znaku towarowego dźwiękowego;
- dokumentu stwierdzający uprawnienie do używania niektórych oznaczeń w znaku towarowym, w przypadkach określonych w art. 131 ust. 2 pkt. 2-4 ustawy;
- **regulaminu znaku**, jeżeli zgłaszający ubiega się o udzielenie prawa ochronnego na wspólny znak towarowy, wspólny znak towarowy gwarancyjny albo o udzielenie wspólnego prawa ochronnego;
- **pełnomocnictwa**, jeżeli zgłaszający działa przez pełnomocnika;

Dokumentacja zgłoszenia powinna być sporządzona zgodnie z wymogami zawartymi w Rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 8 lipca 2002r. w sprawie dokonywania i rozpatrywania zgłoszeń znaków towarowych (Dz. U. Nr 115, poz. 998 oraz z 2005r. Dz.U. Nr 109, poz. 911).

Zgłoszenia może dokonać osoba fizyczna, osoba prawna bądź organ administracji rządowej albo państwowa jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, działająca w imieniu Skarbu Państwa.

O udzielenie wspólnego prawa ochronnego na znak towarowy mogą się ubiegać tylko przedsiębiorcy (art. 122).

Urząd uznaje zgłoszenie za dokonane, jeżeli zawiera ono co najmniej określenie znaku towarowego oraz wykaz towarów, dla których ten znak jest przeznaczony.

Zgłoszenie uważa się za dokonane w dniu, w którym **wpłynęło** ono do Urzędu Patentowego z zachowaniem formy pisemnej również za pomocą telefaksu lub w postaci elektronicznej. W przypadku przesłania zgłoszenia telefaksem oryginał zgłoszenia należy dostarczyć w terminie 30 dni od daty nadania. **Termin ten nie podlega przywróceniu.** Jeżeli zgłoszenie przesłane telefaksem jest nieczytelne lub nie jest tożsame z dostarczonym oryginałem, za datę zgłoszenia uznaje się dzień, w którym został dostarczony oryginał.

Urząd zwraca uwagę, że zgłoszenie w postaci elektronicznej może być dokonane jedynie przy użyciu oprogramowania i w formatach używanych przez Urząd Patentowy. Dokumenty w postaci elektronicznej muszą zostać opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w rozumieniu ustawy z dnia 18 września 2001r. o podpisie elektronicznym (Dz.U. Nr 130, poz. 1450 z późniejszymi zmianami).

Do czasu wydania decyzji zgłaszający może dokonywać w zgłoszeniu uzupełnień i poprawek, które nie mogą prowadzić do zmiany istoty znaku towarowego ani rozszerzać wykazu towarów, dla których ten znak został zgłoszony.

Opłata za zgłoszenie znaku towarowego wynosi w swoim podstawowym wymiarze 550 zł i dodatkowo 120 zł od każdej klasy towarowej, powyżej trzech, według obowiązującej klasyfikacji towarów i usług. W przypadku zgłoszeń dokonywanych w postaci elektronicznej opłata za zgłoszenie wynosi 500 zł i dodatkowo 120 zł od każdej klasy towarowej powyżej trzech.

KIELECKI PARK
TECHNOLOGICZNY

www.technopark.kielce.pl

KIELECKI PARK TECHNOLOGICZNY

ul. Piotrkowska 6, 25-510 Kielce

tel.: +48 41 36 76 385

tel./fax.: +48 41 36 76 355

e-mail: technopark@um.kielce.pl

*Dokonując zgłoszenia należy jednakże zwrócić uwagę na aktualnie obowiązujące stawki opłat,
gdyż podlegają one okresowej zmianie.*

6. Urząd Patentowy RP dokonuje **ogłoszenia** o zgłoszeniu znaku towarowego w Biuletynie Urzędu Patentowego RP, niezwłocznie po upływie trzech miesięcy od daty dokonania zgłoszenia. Od dnia ogłoszenia osoby trzecie mogą zapoznać się ze wskazanym w zgłoszeniu znakiem towarowym oraz wykazem towarów, dla których znak jest przeznaczony, jak też zgłaszać do Urzędu Patentowego uwagi co do istnienia okoliczności uniemożliwiających udzielenie prawa ochronnego. (art. 143)
6. Urząd Patentowy wydaje decyzje o udzieleniu bądź o odmowie udzielenia prawa ochronnego po przeprowadzeniu badań określonych ww. ustawą oraz rozporządzeniem. Udzielenie prawa ochronnego następuje pod warunkiem uiszczenia opłaty za dziesięcioletni okres ochronny i stwierdza się przez wydanie świadectwa ochronnego na znak towarowy.
7. Przepisy określają także skutki prawne wynikające z naruszenia prawa ochronnego na znak towarowy.

Podstawowe akty prawne dotyczące ochrony prawnej znaków towarowych:

- Ustawa z dnia 30 czerwca 2000r. – Prawo własności przemysłowej (Dz.U. z 2003r. Nr 119, poz. 1117 z późniejszymi zmianami);
- Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 8 lipca 2002r. w sprawie dokonywania i rozpatrywania zgłoszeń znaków towarowych (Dz. U. Nr 115, poz. 998 oraz z 2005r. Dz.U. Nr 109, poz. 911);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lutego 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat związanych z ochroną wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych i topografii układów scalonych (Dz.U. nr 41 poz. 241);